

OKUPĀCIJAS MUZEJA

APKĀRTRAKSTS

*"Okupācijas muzeja darbs veltīts
piemiņai, patiesībai, apskaidrībai."*

Akadēmiķis Jānis Stradiņš

2010. gada pavasarī, Nr. 29

UZ ZAĻO GAISMU NĀKOTNES NAMAM

Ja šo rakstu būtu rakstījis pirms mēneša, kad apkārtraksta redaktors to pieprasīja, es būtu rakstījis, ka Nākotnes Nama projektam pēc sarkanās iedegusies dzeltenā gaisma. Bija apstiprināts Strēlnieku laukuma detālpārplānojums. Rīgas dome, par spīti savai politiskajai orientācijai, bija gatava projektu īstenot, lai būtu ar ko lepoties, Rīgai kļūstot par Eiropas kultūras galvaspilsētu 2014. gadā. Bija aizrakstītas vēstules ministriem, politiskajām partijām. Saeimas frakcijām. Vēstules ap 70 lielākajiem NN atbalstītājiem ar paskaidrojumiem par situāciju un lūgumu uzmundrināt Latvijas valdību un politiskās partijas. Bija ievadītas labas sarunas ar kultūras ministru pāris stundas, pirms Tautas partija aizgāja no valdības. Kultūras ministrs izšķīrās palikt un piedalījās jaunās ekspozīcijas maketa atklāšanā – bet kur to ievietot? Ministrs solīja rīkoties un – rīkojās. Bija cerības. Dzeltenā gaisma, bet – cik ilgi?

Pavasaris šogad nāk ļoti lēni. Ļoti lēni. Sestajā maijā muzeju apmeklēja ministru prezidents Valdis Dombrovskis un pavadīja stundu sarunās. Premjers bija labi informēts par projektu, saprotošs un gatavs pēc apstākļu pārbaudes rīkoties, lai Okupācijas muzejs varētu veikt savu neaizstājamo darbu – nest Latvijas vēstures vēsti Latvijā, Eiropā un pasaulē – laikā, kad Krievija sāk nekaunīgi importēt savu padomisko vēstures stāstu Latvijā un ar jaunu sparū izplatīt pasaulē. Tāpēc šodien varu rakstīt, ka ir labas cerības sagaidīt iedegamies zaļo gaismu, lai Nākotnes Nama projekts varētu beidzot virzīties uz priekšu. Daudz nokavēts, daudz negaidītu šķēršļu vēl priekšā, bet tehniskā projekta izstrāde varētu sākties jau vasarā, vēlākais rudenī. Pamatakmens guldīšana 2011. gadā vairs neliemas nereaļa. Sekojiet jaunākajam muzeja mājaslapā.

Nedēļas nogalē varbūt beidzot izplauks un sāks ziedēt ievas. (fotomateriāls 2. lpp.)

*Valters Nollendorfs
OM ārlietu direktors*

MUZEJA DARBS

Ministru prezidentu Valdi Dombrovski (no labās) ar jauno ekspozīciju iepazīstina Okupācijas muzeja Ārlietu direktors Valters Nollendorfs.

Foto: Aivis Freidenfelds, Valsts kanceleja

Ministru prezidentu Valdi Dombrovski ar muzeja topošās ekspozīcijas daļu - interaktīvo GULAGA karti iepazīstina Okupācijas muzeja topošās ekspozīcijas darba grupas vadītāja Ieva Gundare

Foto: Aivis Freidenfelds, Valsts kanceleja

MUZEJA DARBS

Gan finansiāli, gan politiski tagad grūti laiki, bet neaizmirsīsim, ka esam jau spējuši pārdzīvot garus gadus, kad bijis vēl daudz grūtāk un bezcerīgāk. Paskatīsimies uz Okupācijas muzeja darbību pēdējā pusgadā:

- ikdienas darbs turpināts – veidotas jaunas tematiskās izstādes, saņemts atbalsts skolēnu apmeklējumu ceļa izdevumiem, uzņemti valsts augstie viesi un līdz vasaras beigām pieteiktas trīs prezidentu vizītes, turpinām saņemt ļoti vērtīgus krājuma papildinājumus, atsākti regulārie filmu seansi, kas bija pārtraukti zālē valdošā aukstuma dēļ, ceļojošā izstāde atklāta Spānijā un plānota nākamajam gadam Ungārijā, Izglītības programmas (IP) ceļojošā izstāde turpina ceļot pa Latvijas skolām, muzeja vēsturnieki ar referātiem piedalās konferencēs Latvijā un ārzemēs un publicē savus zinātniskos darbus, muzeja video nodaļa turpina vākt vēstures liecinieku ierakstus – rudenī bija ASV un Kanādā, pavasarī Vācijā, ir sagatavoti un attiecīgajām iestādēm iesniegti seši dažādi darbības un finanšu pārskati par 2009. gadu;
- attīstīti jauni darbības virzieni – jaunai laikmetīgai pamatekspozīcijai sagatavots skīču projekts un makets; IP sagatavojusi jaunas nodarbības skolēniem muzejā un jaunus mācību materiālus Latvijas vēstures skolotājiem; grāmatu galda piedāvājums papildināts ar muzeja suvenīriem – muzeja pasta kartītēm; video nodaļa sagatavo jaunas filmas, izmantojot liecību ierakstus; saņemts solījums no Rīgas domes muzeja darba atbalstam 2010. gadā atvēlēt Ls 20 000; jau atklāta viena elektroniska multimediju interaktīva iekārta (Gulaga karte) un darbs sāks pie nākamās šādas iekārtas – trimdas karte, Gulaga karte sagatavota arī CD formātā; pagājušajā rudenī pirmoreiz muzejs izgāja ārpus telpām tepat Vecrīgā ar izstādi par Baltijas ceļu uz ārsienas, tādas izstādes plānots turpināt. Muzejs piedalās lielā Latvijas nacionālās bibliotēkas grafikas darbu restaurācijas projektā. Muzeja grāmatai „Latvijas Okupācijas muzejs 1940–1991” sagatavošanā ir vācu un krievu valodas tulkojumi.

Šeit, protams, nav uzskaitīts viss darītais, bet īsumā minētā darbu izlase dod ieskatu muzeja darbībā, kas veikta par spīti apgrūtinātiem darba apstākļiem telpu šaurības un sevišķi aukstās ziemas dēļ. Bet visi muzeja darbinieki apzinās, ka muzejs var pastāvēt un darboties tikai, kamēr Latvijā iegūtos līdzekļus papildina finansiāls un morāls atbalsts no latviešiem ārzemēs. Par to visu muzeja darbinieku vārdā – sirsnīgi pateicos.

Ar cieņu,
Gundega Michele,
Okupācijas muzeja direktore

MUZEJA FINANSES

Muzeja finansiālā situācija 2010. gada pirmajā ceturksnī ir dramatiski pasliktinājusies. Līdzšinējais valsts pabalsts Muzejam ir samazinājies par 75 –80% un arī privātie ziedojumi ir samazinājušies par apmēram 50% salīdzinājumā ar 2010. gadu. Līdz ar to Muzejs 2010. gada pirmajā ceturksnī budžetā paredzētajos izdevumos un ienākumos ir cietis Ls 46 554 lielu zaudējumu. Muzeja kontu bilanci šo zaudējumu tikai daļēji atsver Ls 20 884 peļņa no Pamatfondā turēto vērtspapīru vērtības pieauguma. Šādai situācijai turpinoties un izlietojot Pamatfondā uzkrātos līdzekļus, Muzejs savu darbu pašreizējā apjomā varētu turpināt vēl trīs līdz četrus gadus. OMB savā nākamajā pilnsapulcē būs nopietni jāapsver stratēģija Muzeja turpmākai darbībai.

Lai gan Muzeja vadība neatlaidīgi turpina meklēt finansiālu pabalstu no valsts mūsu darba turpināšanai un principā tas atkārtoti tiek solīts, tomēr privātie ziedojumi ir vienīgais drošais, ar ko Muzejs var rēķināties. Tādēļ ziedojumi šobrīd ir nepieciešamāki nekā jebkad.

Pārskats par Muzeja ienākumiem un izdevumiem budžetā paredzētajā darbībā 2010. gada 1. ceturksnī:

Ieņēmumi	Ls
Ziedojumi Rīgā	8 092
Ziedojumi ASV (OMFA)	8 873
Valsts dotācija	5 805
No saimnieciskās darbības (neto)	5 233
Citi	3 907
KOPĀ	31 920

Izdevumi	Ls
Algas un nodokļi	52 739
OMB administrācija	10 183
Saimniecības izdevumi	5 404
Izglītības programma	1 890
Inventārs	1 865
Datoru apkopšana	1 057
Muzeja reklāma	728
Videokrātuve	843
Izstāde (eksponācija)	621
Citi	941
KOPĀ	78 474

Ziedojumi Nākotnes Namam	Ls 2 229
Ziedojumi Pamatfondam	Ls 3 411

Balance ieguldījumu kontos uz 01.04.2010. (Ls 1 = US\$1,923):

SEB bankā (Rīgā)	Ls 98 563 (US\$ 189 544)
Fidelity (OMFA Pamatfonds)	Ls 445 343 (US\$ 856 428)
Fidelity (OMFA NN fonds)	Ls 225 965 (US\$ 434 549)

Pēteris Bolšaitis,
OMB/OMFA Finanšu komisijas priekšsēdis

NESTEIDZĪGĀ NĀKOTNES NAMA NĀKOTNE

Jaunās ekspozīcijas veidošanā noslēdzies svarīgs posms 2010. gada 25. martā muzeja zālē atklājām neparastu izstādi – jaunās ekspozīcijas maketu mērogā 1:10. Šajā izstādē vienu nedēļu interesenti varēja apskatīt skīču projektu ekspozīcijai, kura muzejā būs redzama pēc rekonstrukcijas beigām, ko, pēc kultūras ministra Inta Dāldera solītā, var sagaidīt 2013. gadā.

Jaunā ekspozīcija veidota kā hronoloģisks stāsts par Latvijas okupācijas vēsturi. To papildina vēstījums par neatkarīgo Latvijas Republiku, okupācijas sekām un mūsdienu problemātiku. Lai pastiprinātu vēsturiskās noskaņas un emocionālās izjūtas, ekspozīcijā iecerēti:

- vairāki telpiski atveidojumi – Gulaga nometnes baraka un sargu tornis, nacionālo partizānu bunkurs, stagnācijas perioda dzīvokļa fragments, Valsts drošības komitejas durvis, barikādes un ēdināšanas galds barikāžu laikā;
- simboliskas instalācijas – ieslodzījuma kamera, deportāciju vagoni, holokausti, "brālis pret brāli", Gulaga zona, "dzelzs priekšskars";
- lielformāta eksponāti – bēgļu rati, statuļa "Pioniere";
- audiovizuālie elementi – trīs interaktīvas kartes: Staļina-Hitlera pakts, trimda un Gulags; vairākas projekcijas – lielākās no tām: trimdas politiskās un kultūras aktivitātes, dziesmotais

"Baltijas ceļš"; vairākas filmas, piemēram, 1991. gada janvāra notikumi, kā arī skaņas efekti.

Jau šobrīd muzeja ekspozīcijā apskatāmi divi jaunās ekspozīcijas objekti – Gulaga interaktīvā karte un skulptūra "Pioniere".

Jaunā ekspozīcija kā daļa no Nākotnes Nama projekta sāka tapt 2006. gadā. Divus gadus ritēja pirmie plānošanas un sagatavošanas darbi. 2008. gadā detalizētu plānošanu uzsāka trīs mākslinieki un pieci vēsturnieki. Interesanti, ka šajā projektā vajadzēja sadarboties dažādu paaudžu pārstāvjiem ar visai atšķirīgu personisko un ģimenes pieredzi. Jaunās ekspozīcijas scenāriju (tas ir – galvenās stāsta līnijas) uzrakstīja mūsu pieredzējušākais kolēģis Valters Nollendorfs, kurš dzimis neatkarīgā Latvijā, bet daudzus gadus pavadījis trimdā. Savukārt ekspozīcijas mākslinieks Jānis Spalviņš ir dzimis Sibīrijā. Visi jaunās ekspozīcijas vēsturnieki pārstāv vidējo paaudzi, kam ir personiska padomju stagnācijas un Atmodas pieredze. Visi dzimuši okupētā Latvijā un vidējo izglītību ieguvuši padomju sistēmā. Šo vēsturnieku vecāki nacismu un staļinismu pieredzēja kā bērnus un pusaudžus, bet vecvecāki uzauga brīvā Latvijā un karu pieredzēja kā pieaugušie, vairāku vectēvu krita karā vai pēc kara palika ārzemēs, daudzu ģimenes locekļi piedzīvoja deportācijas, ieslodzījumu, partizānu gaitas vai trimdu... Mākslinieki Ieva Nagliņa un Rolands Vēgners pārstāv jaunāko paaudzi, kas okupāciju pieredzējuši kā mazi bērnus un vairāk par to uzzinājuši tikai no ģimenes stāstiem vai mācību grāmatām. Uzskatu, ka tieši šī paaudze un pieredzes dažādība un sinerģija bagātināja ekspozīcijas veidošanas procesu.

Vēsturnieku grupa divus gadus strādāja kā pētnieki, detektīvi un dārgumu meklētāji. Visi vēsturnieki piedalījās 14 lielo ekspozīcijas tēmu izstrādē, tomēr katram bija kāda īpaša mīļa tēma, kurā viņa ieguldījums un rokraksts vairāk saskatāms. Uldis Neiburgs – Otrā pasaules kara vēstures eksperts – vislielāko darbu ieguldīja nacistiskās okupācijas perioda izklāstā, Aija Ventaskraste ar vislielāko rūpību

NESTEIDZĪGĀ NĀKOTNES NAMA NĀKOTNE

izvēlējās Gulaga tēmas materiālus. Inese Dreimane īpaši pievērsās nacionālajiem partizāniem, reliģijas jautājumiem un politiskajām represijām, kā arī iedvesmoja izveidot partizānu bunkura atveidojumu. Līga Strazda aizrāvās ar stagnācijas sadzīvi un ekonomiku. Vēsturnieku grupai 2009. gada beigās pievienojās Ritvars Jansons, kurš kā eksperts padomju drošības iestāžu darbībā būtiski papildināja ekspozīciju ar materiāliem par VDK aģentūras darbu un disidentiem. Man pašai tuva bija Atmodas tematika.

Ekspozīcijas veidošanā piedalījās visi muzeja darbinieki gan ar ikdienas padomu un darbu, gan izvērtējot paveikto. Darbā iesaistījās arī muzeja Vēstures komisija un biedrības biedri, sniedzot lielu skaitu ieteikumu un papildinājumu, ar kuriem joprojām strādājam.

Divu gadu darba procesā ieguvām daudz jaunu vērtīgu eksponātu, uzzinājām par iepriekš nezināmu materiālu esamību citās krātuvēs. Atradām un noraidījām, ieteicām un apstrīdējām, slīpējām, papildinājām un svītrojām. Procesā bija arī daudz emociju – prieka un sarūgtinājuma. Vislielākais prieks par to, ka lielais darbs ir paveikts. Kas tālāk? Skaidrs, ka šo sagatavoto plānu iespējams īstenot tikai rekonstruētā ēkā – ar paaugstinātiem griestiem un balkonu. Jāgaida rekonstrukcijas sākums... To nevar gaidīt ar klēpī saliktām rokām. Šobrīd esam sākuši veidot trimdas interaktīvo karti – datoriekārtu, kas bagātinās un paplašinās trimdas tēmu. Kamēr rekonstrukcijas sākums kavējas, turpināsim strādāt arī pie citiem multimediju projektiem.

Ieva Gundare,
jaunās ekspozīcijas veidotāju
darba grupas vadītāja

IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA

2010. gada 2. maijs. Saeimā norisinās simulācijas spēle, kurā vidusskolēni izspēlēja atmodas laika notikumus un 1990. gada 4. maija Augstākās Padomes sēdes norisi.

Foto: Saeimas kanceleja

Latvijas Okupācijas muzejs un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sadarbībā ar 4. maija Deklarācijas klubu 2009./2010. mācību gada ietvaros organizēja projektu „ES UN BRĪVĪBA”. Tā mērķis ir veicināt jauniešu interesi, zināšanas un spēju patstāvīgi spriest par Latvijas valstiskuma veidošanu un atjaunošanu, kā arī veidot personīgu attieksmi pret savu valsti.

Projekta ietvaros, 4. maijā Latvijas Okupācijas muzejā tika atklāta sākumskolas skolēnu radošo darbu izstāde „ES UN BRĪVĪBA”, kuras dalībnieki ir konkursa „ES UN BRĪVĪBA” uzvarētāji – sākumskolas skolēni no dažādiem Latvijas novadiem.

Nozīmīgs notikums saistībā ar projektu bija vidusskolēnu seminārs „ES UN BRĪVĪBA”, kas noritēja no 30.

aprīļa līdz 2. maijam. Semināra trijās dienās jaunieši piedalījās orientēšanās spēlē pa Atmodas laika vietām Rīgā, klausījās prof. Tālava Jundža un prof. Ilgvara Butuļa lekcijas, pētīja vēstures avotus, dalījās ar iepriekš sagatavotajiem mājas darbiem, kā arī tikās ar Augstākās Padomes (AP) deputātiem Pēteri Simsonu un Jāni Vaivadu. Seminārs noslēdzās ar 1990. gada 4. maija AP sēdes simulāciju.

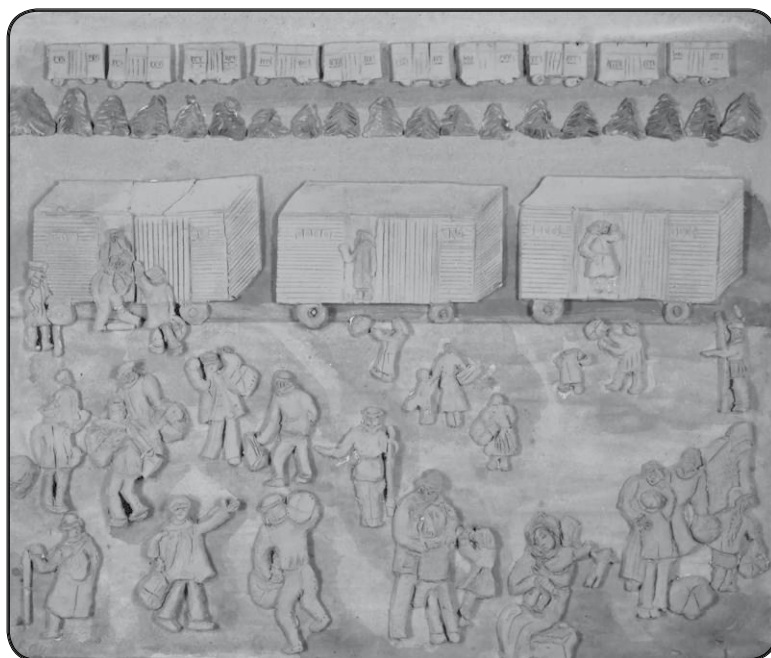
Danute Dūra
Izglītības programmas vadītāja

JAUNIEGUVUMI

Dāvida Lukaža dāvinātā gleznotāja Miķeļa Golta (1922–2007) glezna “Ciems pie Obas”. M. Golts 70. gadu beigās un 80. gadu sākumā piedalījās trīs mākslinieku radošos braucienos pa Sibīrijas upēm. Glezna radīta vietā, par kuru vietējie iedzīvotāji stāstījuši, ka ciematā bijuši noņemti izsūtītie latvieši un Obas upes krastā atradusies latviešu kapsēta.

Rozmarijas Bārzdes 2008. gadā autortehnikā veidots mākslas darbs “1941. gada 14. jūnijs”. Autore kopā ar māti Otīliju Blumbergu (1901) un patēvu Ernestu Frīdrihu Blumbergu (1885) 1941. gada 14. jūnijā deportēti no Tukuma apriņķa Praviņu pagasta “Vidusgaraušu” mājām. Rozmarija un Otīlija Blumbergas atradās noņemtajumā Krasnojarskas novadā līdz 1956. gadam. Ernests Frīdrihs Blumbers mira ieslodzījuma laikā Vjatlagā 1941. gadā.

Dzintara Zeiferta tēva, galdnieka Alfreda Zeiferta, dzīvesbiedrei Zelmai Zeifertei pēc kara gatavotās koka klikatas.

JAUNIEGUVUMI

Mārtiņa Vespera dāvinātie materiāli no Edītes Šmites personiskā arhīva. E. Šmite no 1941. gada līdz 1944. gada novembrim bijusi laukstrādniece Babītes pagasta "Unguru" mājās, kurās saimniekoja Heinrihs un Ella Bites. No 1941. gada vasaras līdz 1944. gada vasarai "Unguros" strādāja Sarkanās armijas karagūsteknis Ivans (uzvārds nav zināms), pēc kara viņš atgriezies dzimtajā Ukrainā. Otrs karagūsteknis – Vasilis (uzvārds nav zināms) – no 1941. gada vasaras līdz 1944. gada rudenim strādāja "Unguru" kaimiņu mājās "Plinkšās", viņš izveidoja ģimeni un palika dzīvot Latvijā. Attēlos – Ivans un Vasilis 1943. gadā "Unguros".

Jura Dobeļa Atmodas perioda fotogrāfiju kolekcija. Attēlā – Juris Dobelis pie Latvijas Nacionālās neatkarības kustības informācijas stenda Rīgā, Bastejkalnā, 1988. gada novembrī. (Gunāra Birkmaņa foto)

Dzintras Bungsdāvinātā rotaļlieta – ASV armijas džips. Rotaļu auto piederējis Dzintras Bungš brālim Jānim Bungš (1942). Lietots, dzīvojot Rēgensburgas DP nometnē 1948. gadā.

Taiga Kokneviča,
Latvijas Okupācijas muzeja
galvenā krājuma glabātāja

PIEMIŅAS VIETU PROGRAMMA

Aizvadītā (ziemas perioda) darbā Piemiņas vietu programma risināja trīs pamattēmas. Pirmkārt, tas bija Strēlnieku laukuma detālplānojums, kas ietvēra arī Okupācijas muzeja piebūves, t. s. Nākotnes Nama, jautājumu. Otrkārt, radās nepieciešamība izstrādāt priekšlikumus ceļvedim pa Rīgas pilsētas objektiem, kas ir saistīti ar okupācijas laika vēsturi, un kā pēdējais – turpinājās darbs pie datu bāzes par piemiņas vietām Latvijā, paralēli risinot jautājumu par iespēju sākt darbu Čekas nama izpētē.

Čekas pagraba daļa ar kamerām, kurās atradās ieslodzītie 1940 -1941, bet pēc kara tika izmantoti saimnieciskām vajadzībām.

Strēlnieku laukuma detālplānojuma sabiedriskā apspriešana sākās 2009. gada novembrī, un Okupācijas muzejs tajā ņēma aktīvu dalību. Iesniedzām rakstiskus priekšlikumus, piedalījāmies apspriedē Domes sēžu zālē. Mūsu galvenie iebildumi bija par nepieciešamību veikt hidroģeoloģisko izpēti, pirms piekrist divstāvu pazemes autostāvvietas izbūvei zem Strēlnieku laukuma, kā arī uzskatīt par nepieciešamu izstrādāt jaunu teritorijas ap Strēlnieku pieminekli labiekārtojumu. Līdzšinējie labiekārtojuma skiču projekti, kas tika iesniegti konkursa kārtībā, nerēķinājās ar Padomju režīma upuru piemiņas memoriāla ideju un tādēļ, mūsuprāt, nebija īstenojami. 2010. gada 13. aprīlī Rīgas dome detālplānojumu beidzot apstiprināja, kas ļaus uzsākt Nākotnes Nama tehniskā projekta izstrādāšanu, jo līdz detālplānojuma pieņemšanai tas tika liegts. Ceļvedis pa Rīgas pilsētas objektiem ir ļoti nepieciešams. Tūristu un Latvijas iedzīvotāju interese par okupācijas laika vēsturi ir liela, taču kvalitatīva izziņas krājuma nav. Trūkst arī labi sagatavotu, profesionālu vēsturnieku, kas būtu gatavi veikt gida pienākumus. Saturiski bagāts un ilustrēts materiāls dotu iespēju ceļotājiem pašiem atrast vajadzīgos objektus. Atsauksmes par līdz šim izstrādātajiem trim maršruta variantiem ir kopumā pozitīvas. Lietišķus padomus, izlabojot

nepilnības maršruta aprakstā, sniedza muzeja Ebreji Latvijā vadītājs Mārgers Vestermanis. Projektā plānots uzsākt darbu pabeigt līdz gada beigām, jo muzeja un Piemiņas vietu programmas iespējas ir ierobežotas. Gadījumā, ja rastos projekta sponsors, darbu izdotos pabeigt ātrāk. Lūdzam atsaukties interesentu un atbalstītāju.

Piemiņas vietu datu bāze tiek regulāri papildināta. Līdz šim galvenā vērība tika pievērsta Rīgai un tās apkārtnē, kā arī Vidzemei un Latgalei, taču šobrīd darbs norit pie Zemgales un Kurzemes piemiņas vietu apzināšanas. Lielākais palīgs šajā darbā ir muzeja ārstata darbinieks Māris Locs, kura darbībai šogad nelielu atbalstu paredzējusi sniegt arī PBLA organizācija, jo līdzšinējais finansiālais atbalstītājs – Kultūrkapitāla fonds to vairs nevar atļauties. Līdz šim savāktais materiāls par Rīgu un Vidzemi tika parādīts izstādē Okupācijas muzejā pirms diviem gadiem, tagad tiek plānots darbs pie jaunās izstādes par Latvijas rietumdaļu. Attiecībā uz atsevišķiem objektiem un to apzināšanu esam sadarbojušies ar Nacionālo partizānu apvienības kādreizējo vadītāju Alfrēdu Suipi, kurš līdzējis panākt, lai mēs vasarā varētu atsevišķas dienas pavadīt šobrīd tukšajā Čekas namā un sākt dokumentēt tur savulaik ieslodzīto un pratināto cilvēku liecības. Diemžēl pašas ēkas nākotne vēl ir ļoti neskaidra un, cik mums zināms, Valsts nekustamie īpašumi meklē nama pircēju.

Čekas nama kameras izolatorā, kas tika izmantotas līdz pat 2008.gada aprīlim

IZSTĀDES OKUPĀCIJAS MUZEJĀ

2010. gadā Okupācijas muzejā paredzēts izveidot 11 izstādes. Gan lielākas muzeja izstāžu telpā, gan mazākas muzeja vestibilā. Gada sākumā muzejā bija eksponēta Čehijas ceļojošā izstāde „Dzelzs priekškara krišanas 20. gadadiena”. Izstāde vēstīja par 20. gadsimta otrās puses Čehijas vēsturi: Sarkanās armijas ienākšanu Otrā pasaules kara beigās un komunistiskā režīma izveidošanu, tautas pretestību totalitārismam un režīma sabrukumu.

2010. gada janvārī un februārī Okupācijas muzejā izstādīja Cēsu muzeja sagatavoto izstādi par Latvijas valsts karogavēsturi „Sarkanbaltsarkanā Latvijas karogastāsti”. Izstādē apmeklētāji varēja iepazīties ar unikālām liecībām par Latvijas karogavēsturi, sākot no 19. gadsimta. Iepriekš izstāde bija eksponēta LR Ārlietu ministrijā.

2010. gada 16. februārī Okupācijas muzejā atklāja ceļojošo izstādi no Ukrainas „Ukrainas Sacelšanās armija: stāsts par nesalaužamajiem ukraiņu brīvības cīnītājiem”. Izstāde vēstīja par ukraiņu nacionālo partizānu cīņu pret padomju varu 20. gadsimta 40. un 50. gados. Jāatzīmē, ka pirms vairākiem gadiem Okupācijas muzejā bija izstādīta ceļojošā izstāde par Lietuvas nacionālajiem partizāniem, bet 2008. gadā – plaša muzeja vēsturnieku veidota izstāde par nacionālo partizānu karu Latvijā.

2010. gada 24. martā atklāja Okupācijas muzeja ekspozīcijas kuratora Ojāra Stepena veidoto izstādi „Sibīrijas tāsis...”. Izstāde ir rezultāts lielākam projektam, kurā piedalījās Tukuma muzejs, Latvijas Okupācijas muzejs, Aizkraukles Vēstures un mākslas muzejs, Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, Daugavas muzejs, Madonas Novadpētniecības un mākslas muzejs un Talsu muzejs. Šajos muzejos glabājas unikālas vēstures liecības: vēstules, ko 20. gadsimta 40. un 50. gados papīra trūkuma dēļ uz bērza tās rakstījuši padomju okupācijas varas deportētie Latvijas iedzīvotāji no nometinājuma vietām Sibīrijā saviem tuviniekiem un draugiem uz Latviju vai citiem izsūtītajiem. 2009. gada beigās šīs vēstules tika iekļautas UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā. Izstādē aplūkojamas 19 vēstules un citi no bērza tās izsūtījuma vietās gatavoti priekšmeti. Izstāde būs eksponēta līdz 2010. gada jūlija sākumam.

2010. gada 10. aprīlī muzeja vestibilā, piedaloties 2010. gada Mākslas dienās, tika izstādīti pazīstamā latviešu mākslinieka Augusta Annusa darbi no Okupācijas muzeja krājumiem.

OM ekspozīcijas kurators
Ojārs Stepens

Muzejs atvairnojas par kļūdaino foto, kas ievietots ekspozīcijas sadaļā 28. apkārtrakstā, kur Ungārijas tematiskās izstādes foto vietā ir ievietota Baltijas ceļa tematiskās izstādes fotogrāfija.

VIDEO UN KINOFONOFOTO KRĀTUVE

JAUNAS LATVIJAS OKUPĀCIJAS MUZEJA DOKUMENTĀLĀS FILMAS PIRMIZRĀDE

Pēdējais ešelons 1949. gada 25. marta deportācijā no Latvijas ceļā devās 30. martā. Kopskaitā 33 ešelsoni ar 42 125 cilvēkiem pietāja lielākās vai mazākās stacijās Omskas, Tomskas un Amūras apgabalā. Ceļā piedzima 19 bērnu un nomira 229 dažāda vecuma cilvēki.

Izsēdinātie ar savu trūcīgo līdzpaņemto iedzīvi un pārtiku turpināja ceļu buļļu, traktoru un auto vezumos. Viņi tika aizvesti un nometināti trūcīgos kolhozos un sovhozos. Lasot par nometinājuma vietām, uzzinām, ka pavēlēs rakstītais liek šajos kolhozos izremontēt un pielāgot vai arī no jauna

uzcelt pajumti atbraukušajiem. Taču piešķirtie līdzekļi kolhozos tiek izsaimniekoti un nozagti. Atbraucējus ar vietējās varas pavēlēm izmitina pie jau tā trūcīgajiem vietējiem iedzīvotājiem.

Tūkstošiem nepamatoti aizvesto sāk dramatisku cīņu par izdzīvošanu. Seko smags darbs bez atlīdzības, daudzviet bads, slimības, tuvinieku nāve, padomju varas funkcionāru nelabvēlīgā attieksme un pazemojumi.

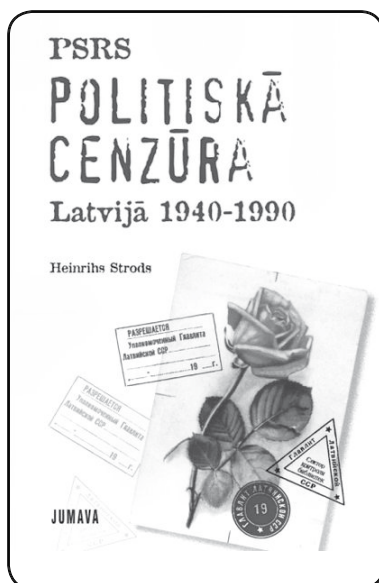
Neskatoties uz to, Latvijas pilsoņi arī šajos apstākļos nepadodas: savstarpēji cenšoties uzturēt savu tautību un ticību, mēģinot iegūt izglītību. Staļina nāvi 1953. gadā latvieši nometinājumā uzņem ar lielu prieku un cerībām. Pēc tās Padomju Savienībā krasi mainās komunistiskā ideoloģija. Centīgais un godīgais darbs padomju varas kalpībā mainīja vietējo iedzīvotāju un varas pārstāvju attieksmi. Tas bija neticams cieņas apliecinājums, kas arī mainīja nolemtību par neatgriešanos.

Par to visu stāsta Latvijas Okupācijas muzeja jaunā dokumentālo filmu cikla „1949. gada 25. marta deportācija Latvijā” 2. daļa „Nometinājumā”. Filmas režisors ir Andris Feldmanis. Tā sagatavota kā tematisks mācību līdzeklis Latvijas jaunāko laiku vēstures mācīšanai skolās. Arī šai filmai ir divas daļas: pirmā „Nometinājumā”, kas satur cietušo liecības, otrā – „1949. gada 25. marta deportācija un nometinājums dokumentu atspoguļojumā” – Latvijas Valsts arhīva Dokumentu izmantošanas sektora vecākās referentes Ivetas Šķiņķes stāstījums.

Filmas pirmizrāde notika 2010. gada 25. martā kinoteātrī „K. Suns”.

Lelde Neimane

PĒTNIECĪBAS PROGRAMMA

Apgāds „Jumava” laidis klajā profesora Henriha Stroda monogrāfiju „PSRS politiskā cenzūra Latvijā 1940–1990”. Šajā grāmatā lasītājam ir iespēja iepazīties ar cenzūras mehānisma veidošanos, attīstību un izpausmēm, kuras bija klātesošas praktiski visās Padomju Savienības iedzīvotāju dzīves un darbības sfērās. Sākot ar 1940. gada 17. jūniju PSRS politiskā cenzūra skāra arī Latviju. Galvenā, par cenzūras ieviešanu atbildīgā, institūcija bija PSRS Ministru Padomes Galvenā Literatūras pārvalde jeb tā dēvētais „Glavlits”. Latvijā darbojās tās republikāniskās nozīmes filiāle, bet cenzoru punkti 1944.–1990. gadā bija izvietoti visās pilsētās un rajonos. Cenzūrai pakļāva gan zinātniskus pētījumus, gan daiļliteratūru un mākslu, kā arī presē un plašsaziņas līdzekļos ievietoto informāciju. Bibliotēkās drīkstēja atrasties vienīgi tās grāmatas, kuras cenzori atzina par „nekaitīgām” un „padomju cilvēkiem piemērotām”. Izņēmums nebija arī sarakste: cenzori lasīja vietējās vēstules, un jo īpaši uz ārzemēm sūtītās vai no turienes saņemtās.

Cenzūras rezultātā daudzas grāmatas, kinofilmas, lugas, mākslas darbi un publikācijas tā arī nekad nenonāca pie lasītājiem un skatītājiem. Tika iznīcināti ap 12 miljoni grāmatu un žurnālu eksemplāri, kuru izņēma no bibliotēkām. Dzejnieku Knutu Skujenieku apsūdzēja „pretpadomju agitācijā un propagandā”, un viņš nonāca ieslodzījumā Mordovijā. Ilgus gadus publicēšanos liedza dzejniecei Vizmai Belševicai un daudziem citiem literātiem. Režisora Rolanda Kalniņa filmu „Četri balti krekli” aizliedza demonstrēt, bet filma „Piejūras klimats” tika iznīcināta.

Pētījums pārsvarā balstīts uz Krievijas Federācijas un Latvijas arhīvu, kā arī uz radio, televīzijas un citu arhīvu materiāliem.

Henrihs Strods
Pētniecības Programmas vadītājs

Cienījamie Okupācijas muzeja atbalstītāji!

Pēc bargās ziemas aizritējis atkal pusgads, kad pie jums, mūsu atbalstītājiem, nonāk muzeja kārtējais Apkārtraksts. Kaut arī finanšu grūtības muzeju šogad skārušas īpaši skaudri, tomēr cenšamies Apkārtrakstu izsūtīt ikvienam, kurš kaut reizi atbalstījis Okupācijas muzeju un kura pasta adrese ir mums zināma un pieejama ziedotāju datu bāzē. Tāpēc ikreiz Apkārtrakstā atgādinām, ka gaidām informāciju par adresu u. c. izmaiņām, lai sūtījums sasniegtu pareizo adresātu. Atkārtoti atgādinu, ka Apkārtrakstā publicētajos ziedojumu sarakstos ziedotāji ir minēti saskaņā ar pēdējo ziedojumu, par kuru informāciju saņemam no attiecīgās valsts Okupācijas muzeja pārstāvjiem. Lūdzam ziņot par pamanītām kļūdām un neprecizitātēm.

Pateicamies mūsu atbalstītājiem par atsaucību un dāsnumu Latvijā cilvēku ekonomiskajā laukā, kad valsts finansējums muzejam ir krasi samazinājies. Īpaši pateicamies mūsu regulārajiem atbalstītājiem, kā arī tiem ziedotājiem, kuri muzeju atbalsta atkal pēc ilgāka laika. Ziedotāju pulkam pievienojušies arī jauni vārdi, par ko arvien priecājamies. Diemžēl ik gadu mēs arī zaudējam ilggadējus atbalstītājus, kuri aiziet mūžībā. Taču arī to ziedotāju vārdi un atbalsts tiek saglabāts muzeja atmiņā – ziedotāju datu bāzē.

Ceru, ka dati kārtējā Apkārtraksta ziedojumu sarakstos atbilst jūsu sniegtajai informācijai. Par to mums vispirms jāpateicas attiecīgo zemju Okupācijas muzeja pārstāvjiem, ar kuriem man izveidojusies laba sadarbība jau trīs gadu garumā, kopš vadu ziedotāju datu bāzi. Ļoti pārskatāmus ASV ziedotāju sarakstus saņemam no Dainas Albertiņas. Par neskaidrībām tiek sniegtas ātras un konkrētas atbildes. Paldies par veiksmīgo sadarbību! Esmu pateicīga arī Dagnijai Staško. No viņas saņemtie Kanādas ziedotāju saraksti ir precīzi sagatavoti ievadīšanai datu bāzē. Muzeja pārstāve Austrālijā Ināra Graudiņa pati ievada saņemtos ziedojumus kopējā OM datu bāzē, par ko sirsnīga pateicība. Tātad ziedojumu saraksti top kopējā darbā.

Ceru, ka Jūs apmierina pēdējo Apkārtrakstu ziedotāju sarakstu noformējums, ka saraksti ir pārskatāmāki, vairāk izceļot pieminētās un godināmās personas. Diemžēl, maketējot Apkārtrakstu, rodas dažas tehniskas problēmas, kas atspoguļojas izkārtojumā, ko centīsimies novērst. Gaidīsim Jūsu priekšlikumus un atsauksmes!

Pēdējā Apkārtraksta ziedojumu saraksti tagad ir apskatāmi muzeja mājaslapā internetā. Sirsnīgi pateicamies visiem atbalstītājiem!

Dzintra Nollendorfa
Ziedotāju datu bāzes vadītāja

ZIEDOJUMS OKUPĀCIJAS MUZEJAM

No kreisās muzeja direktore Gundega Michele, Vaira Tempele (dz. Šilde), Uģis Bērziņš, Maruta Liepa (dz. Grundule) un Māra Apel-Blūmiņa

Minsteres ģimnāzisti Dr. agr. Austru Rudzīti pieminot Arī šajos grūtajos laikos, kad apkārt valda satraukums par ekonomisko situāciju Latvijā un pasaulē, vēl joprojām ir cilvēki, kas gatavi atbalstīt mūsu muzeju un tā Nākotnes Nama projektu. Tā 2009. gada 4. augustā muzeja direktorei Gundegai Michelei svinīgi tika pasniegts Dr. agr. Austras Rudzītes piemiņai veltīts ziedojums 2 575 eiro un 100 Ls apmērā. Šo ziedojumu muzejam nodeva Minsteres Ģimnāzijas 13. izlaiduma absolventi, atzīmējot 50 gadu jubileju, kopš skolas absolvēšanas.

Kopā ar šo ziedojumu muzejam tāpat tika pasniegti divi Austras Rudzītes raksti – Kā izsargāties no asimilācijas un viņas 1959. gadā uzrakstītās atmiņas Komunistu gads un 14. jūnijs, kas būs visai vērtīgs papildinājums muzeja krājumiem.

Muzejs izsaka sirsnīgu pateicību par ziedojumu un nodotajiem materiāliem, kas ir vēl solis sperts pretim Nākotnes Namam un tā jaunajai ekspozīcijai, atceroties, atgādinot un pieminot.

Ziņas no OMFAs

No kreisas: Ilze Schwartz un Silvija Rutenberga un Okupācijas muzeja videoliecību nodaļas darbinieki Aivars Reinholds un Lelde Neimane.

Pagājušajā rudenī Klīvlāndes OMFAs nodaļa bija ļoti priecīga uzņemt un iepazīties ar diviem Okupācijas muzeja darbiniekiem – Leldi Neimani un Aivaru Reinholdu. Abi jaunie muzeja darbinieki viesojās ASV no 13. oktobra līdz 16. novembrim, vācot un ierakstot video mutvārdu vēstures liecības no ASV latviešiem. Viņi savāca 47 ierakstus 89 stundu garumā.

Leldes un Aivara ceļojums sākās Ņujorkā, kur viņi pavadīja divas dienas. No Ņujorkas viņi devās uz Filadelfiju, kur piedalījās Latviešu Fonda sanāsmē ar referātu par Okupācijas muzeja videoliecību krātuvi. Vašingtonā viņiem bija izdevība apmeklēt Holokausta muzeju.

Pēc pāris nedēļām lielpilsētās, autobusa braucienā no Vašingtonas uz Klīvlāndi viņi redzēja Amerikas dabu, šķērsojot vareno Allegheny kalnu grēdu.

Kad prasīju mūsu viesiem, kādi ir viņu iespaidi par Ameriku, izrādījās, ka viņi patiesībā nemaz nav jutušies kā Amerikā, jo visu laiku pavadījuši latviešu sabiedrībā. Lelde bija pateicīga, ka viņas satraukums par došanos uz svešu malu bijis nevietā, jo ASV latvieši bijuši pretimnākoši un izpalīdzīgi. Aivaram šis bija otrs ceļojums uz Ameriku. 1992. gadā viņš ar jachtu „Bravo” no Latvijas piedalījās 500 buru kuģu regatē Ņujorkā un Bostonā, atzīmējot Amerikas atklāšanu.

Pēdējās 13 dienas Amerikā Lelde un Aivars pavadīja Silvijas Rūtenbergas viesmīlīgā gādībā Klīvlāndē. Lelde piedalījās Klīvlāndes latviešu 18. novembra svinībās ar referātu „Latvija jauniešu skatījumā”. Mēs bijām priecīgi dzirdēt, ka jaunā paaudze Latvijā sāk piedalīties iekšpolitikā, ir aktīva korporācijās, dzied koros un attīsta ziedošanas kultūru.

Lelde uzsvēra, ka Okupācijas muzeja darbs ir labs paraugs privātiniciatīvas nozīmei un sadarbībai starp cilvēkiem ar dažādiem viedokļiem.

Mēs ceram, ka Lelde un Aivars bija tikpat apmierināti ar ceļojumu, cik mēs bijām priecīgi ar viņiem iepazīties. Un mēs gaidām viņus drīz atpakaļ.

Ilze Schwartz,
OMFA priekšsēde

Ziņas no Austrālijas!

Austrālijas latviešu saime turpina sniegt atbalstu kā Okupācijas muzeja darbam, tā arī Nākotnes Nama iekārtošanai. Katrs devums, it sevišķi šajos grūtajos ekonomiskajos apstākļos, tiešām tiek augsti novērtēts.

Bez tiem mīļajiem tautiešiem, kuŗi gadu no gada nodod savu artavu muzejam, bijuši arī vairāki lielāki devumi – ziedu vietā, izvadot uz mūža mājām kādu mīļu cilvēku vai draugu, vai dāvanu vietā, atzīmējot lielāku vai mazāku jubileju.

Mūsu latviešu advokāti cenšas gādāt par to, lai testamentos netiktu aizmirsts Okupācijas muzejs. Šai pusgadā saņemti divi tādi novēlējumi par labu muzejam. Tie ir no nelaiķēm, Anitas Pundiņas un Hildas Stakles. Abas melburnietes. Par Anitu man tuvāku ziņu nav. Hildas māte Mērija Stakle bijusi izsūtīto skaitā, viņa izsūtījumā iešuvusi nēzdodziņā savu līdzcietēju parakstus. Nēzdodziņš apskatāms Okupācijas muzejā.

Divreiz gadā izsūtu OM Apkārtrakstu, kā arī pateicības vēstules katram ziedotājam.

Kopš š. g. janvāra no Austrālijas OM nosūtīti AUD 35328,00.

Pateicos visiem ziedotājiem, individuāliem un organizācijām, par atbalstu Okupācijas muzejam.

Inara Graudiņa,
OM pārstāve Austrālijā

Ar ziedojumu PIEMINĒTI no 2009. gada 1. jūlija līdz 2009. gada 31. decembrim

14. jūnijs – USD 1589,- Grand Rapidas 14. jūnija atceres sarīkojuma kopziedojums; 1083,- St. Pētersburgas Latv. ev. lut. draudze; 1000,- Paulīne un Zigfrīds Zadvinskis; 500,- Milvoku Sv. Trīsvienības latv. ev. lut. draudze; 300,- Grand Rapidas Latv. Kredītbiedrība; 270,- Vilimantikas Latv. ev. lut. draudze; 266,- Grand Rapidas Latv. ev. lut. draudze; 200,- Grand Rapidas Pensionāru biedrība; Maija Jaunzems; Lūcija Skuja; 140,- Jānis un Astrida Melgalvis; 127,- Omahas Latv. ev. lut. draudze; 120,- Vija Bowles; 100,- Grand Rapidas Latv. Aglonas Dievmātes katoļu draudze; Grand Rapidas Latv. biedrības Dāmu komiteja; Rūta un Pēteris Puriņš; Marija un Brons Visockis; Inga un Davids Zadvinskis; 60,- Brigita Valts; 50,- Elmārs Kalnaraups; Dzintra Kornets; Dace un Bill Nichols; Valija Polis; Jānis Ponemeckis; Julieta Rumbergs; Vilnis un Maija Strēlnieks; Ausma un Ēriks Ziediņš; Ivars un Lauma Zuševics; 40,- Inese un Udell Blanchard; Zaiga un Ivars Petrovskis; Maija un Ron Russell; 30,- Vilmārs Melbārdis; 25,- Antonija Sinkevics; 20,- Judīte Brachmanis; A. Davidsons; Elizabete Vittands; 10,- Ligita Andersons;

3. Jelgavas kājnieku pulks – LVL 3950,- 3. Jelgavas kājnieku pulka Piemiņas Fonds*;

Prof. Paulis ANSTRATS – USD 500,- Leontine Anstrats*;

Imants APŠVALKS – AUD 1325,- kopziedojums ziedu vietā bērēs;

Mārtiņš AUŠKĀPS – USD 100,- Dr. Aina Auškāps;

Arvīds BARDA – USD 100,- Ilmārs Riekstiņš; 50,- Ivars un Austra Kēlers; Anita Oberg;

Otto BIRKHĀNS, 1941. g. apcietināts, pazudis bez vēsts, piemin meitas Baiba, Silvija, Inese – AUD 300,- Silvija Freiverts*;

Pēteris BITE – USD 250,- Vita Bite; 50,- Eleonora Rampāns;

Kārlis BĻODNIEKS – AUD 1000,- kopziedojums bērēs*;

Helmutš BRAUĶIS – USD 1330,- kopziedojums piemiņai (Anna Ābele, Lonija Doršs, Tālivaldis un Zīle Dumpis, Luize Gonja, Ārija Grauss, Jāņa un Viola Lācis, Guntis un Liene Linde, Tālivaldis un Maija Paegle, Omula Pencis, A. un L. Raisters, Lelde V. Riekstiņš, Andris un Adja Ritmanis, Lolita Ritmanis, Tamāra un Edvīns Rūsis, Biruta un Guntar Schultz, H. Skuja, Sigrid Upenieks, Aivar un Ināra Valdis, Ariane un Valdis Vītols); 200,- Edīte

* atzīmēti ziedojumi Nākotnes Namam

Brauķis; 100,- Studenšu korporācija Imeria, ASV; Klitija un Karlis Kalejs; Dzintra un Antons Švarcs;

Anna Teteris; 50,- Daina Bīriņš; Dagmāra Tūbelis;

Ojars BRIEDIS – USD 20,- Aija Day;

Elza BRIGMANIS – USD 200,- Irēne Briga;

Aina BRIKMANIS – CAD 100,- Nikolajs un Ingrīda Bulmanis; Kurts un Melita Radziņš;

Aina Gunta BRIKMANIS – USD 150,- Brigita M. Demir; 100,- Alexander Brikmanis; 60,- Gail un

Charles Belles; 50,- Ģirts Austrīņš; Rita Kubuliņš;

Astra Māliņš un Valdis Vītols; Maija Martin; Ruta

un Juris Moruss; Agris Pavlovskis; 30,- Ligita

Ķepītis; 25,- Maruta Gailis; 20,- Astrīda Cox;

Gundega Ozols; Gregory Perkowski; Ruta Putnis;

Māra Rozentāls;

Gundega CENNE – CAD 75,- Otavas Latv. ev. lut. Miera draudzes Dāmu komiteja;

Laura CIRULS – CAD 200,- Mārgers un Vija Groskaufmanis*;

Aleksandrs DINBERGS – USD 50,- Līga Stam Ziemelis;

Anšlavs EGLĪTIS un Veronika JANELSIŅA – USD 100,- Kazimirs Laurs*;

Irēne ERDMANIS – USD 500,- Sylvia K. Ūdris;

"Garozas" Babītes pagastā – USD 25,- Jānis Bērziņš;

Haralds HĀGELIS – USD 100,- Skaidrīte Hāgelis;

Biruta IRBE – AUD 1000,- kopziedojums ziedu vietā bērēs;

Ansis JANSONS – USD 100,- Ausma Rābe;

Ida KARPOVA un Gerda FRISCH – CAD 150,- Otavas Latv. ev. lut. Miera draudzes Dāmu komiteja;

Jēkabs KĻAVIŅŠ (1910-1943) – USD 50,- John Kļaviņš;

Lilija KLINTS – USD 30,- Viviana Asja Līders;

Uldis KUKAINIS – USD 50,- Beate Kukainis;

Arvīds LĀNS un Leonora PLEIŠS – USD 100,- DV Ziemeļkalifornijas apvienība;

Latvijas armijas "Ziemeļnieki", kas cīnījās Vidzemē kopā ar igauņiem – LVL 1014,- „Ziemeļnieki”, daļa Latvijas armijas*;

Berta un Jānis LEIMANIS – USD 100,- Lilija Dimza Middleton;

Mirdza LIEPA, tante – USD 100,- Mirdza Nemeth;

Vilis MASENS – USD 150,- Astrīda Stalis;

Anita Laimdota MERTDOGAN – USD 100,- Akgun Mertdogan;

Elizabete MUCENIEKS – USD 200,- Silvija

Ar ziedojumu PIEMINĒTI no 2009. gada 1. jūlija līdz 2009. gada 31. decembrim

Rūtenberga ar ģimeni;

Valdis MUIŽNIEKS – USD 100,- Guna Muižnieks;
Lucija Sprenne;

Dr. Valdemārs E. NIKMANIS, P.V-ltn. (1911–2008)
– USD 500,- Inese Graudiņa*;

Rikhads PASTIS – USD 100,- Austrā Miezis;

Jānis PETRIČEKS – CAD 300,- Jānis un Irēne
Ezergailis*;

Jānis PETRIČEKS – USD 500,- Rita un Juris
Petričeks; 250,- Karen Greever; 100,- Ilze Sīle; 50,-
Dagmāra Lejnieks*;

Eriks PREISS, dzimis 1908. gadā Latvijā Bebroš,
miris 2009. gadā Kanādā, Toronto, Brīvības cīnītājs
Kurzemes cietoksnī, Dzelzs krusta kavalieris – LVL
101,- Martins A. Vagners; CAD 100,- Jānis Briedis;

Milda PUCIS – USD 50,- Velta Auzāns; Ivars un
Austrā Kēlers; Vera Riekstiņš; 35,- Uldis un Ruta
Pulins; 25,- Hilda Kitners; Jennifer un Mikel Pulins;

Anita PUNDIŅA (mirusi 18.10.08.) – AUD 12
743,83 Anita Pundiņa, TESTAMENTS;

E. un dēls Edgars RAMATS, aizvestie – CAD 30,-
Charisa Lūks;

Jānis un Marija RATERMANIS – USD 100,- Aristids
Ratermanis*;

R. REIHENBAHA ģimene, izsūtīta 1941. gada 14.
jūnijā – CAD 100,- Osvalds Valkirs;

Ilmārs RIEKSTIŅŠ (miris 2009. gada janvārī) – USD
2000,- Benita Riekstiņš;

Erika RĪSENBERG – LVL 100,- Gēteborgas Latviešu
ev. lut. draudze ziedu vietā;

Mārtiņš, Anna, Irma un Edgars RODMANIS – CAD
250,- Lilita Rodman;

Jero ROZANKOWSKY – USD 500,- Māra Dole;

Nikolajs ROZE – USD 100,- Gerda Roze;

Austra RUDŽĪTE – EUR 2575,- Minsteres Latviešu
ģimnāzijas 13. izlaiduma klase* (Uģis Bērziņš,
Silvija Birkhans (dz. Krēsliņa), Māra Blūmiņa-

Apel, Maruta Liepa (dz. Grundule), Ināra Ozoliņa-
Westfehling, Rasma Rozīte (dz. Bajāre), Vaira
Tempel (dz. Šilde), Jāzeps Urdze, Ivars un Zenta
Vētra); LVL 100,- Minsteres Latviešu ģimnāzijas
13. izlaiduma klase*;

**Augusts, Hildegardē, Ivars RUDŽĪTIS un Ruta
PLATO** – LVL 500,- Ēriks Rupainis*;

ŠEPKO ģimene – USD 100,- Renate Avotiņš-
McCarthy un Richard McCarthy;

Jāzeps SIVGALS – USD 100,- Regina Haug; Peter
Sivgals*;

Peteris SKREJANS (1920–1992) – USD 50,- Valters
Augustāns;

Zina SKREJĀNS – USD 50,- Valters Augustāns;

Raimonds SLAIDIŅŠ – USD 100,- Maiga Lapkašs;

Paulis SPRINCIS, dzimis 1912. gada 10. aprīlī
Latvijā, Madonā, miris 2006. gada 1. oktobrī
Austrālijā, Brisbanē – EUR 2712,84 Paulis Sprincis,
TESTAMENTS;

Janina STRODS SPRŪDŽS, Paulis J. ANSTRATS –
USD 200,- Zinaida Strods;

Gunārs STUMBRIS – USD 50,- Erna un Edgars
Krustkalns;

Tēva piemiņai – USD 25,- Teodors Ermansons;

Milda un Pauls TREIERS – CAD 2200,- Aivars un
Dagnija Staško*;

Jānis TUMS – USD 300,- Zaiga un Edvīns Tums;
250,- Biruta un Dzintars Abuls; 200,- Ināra un
Gunārs Blumbergs; Velta un Jānis Lazda; 100,-
Čikāgas korporāciju kopa; Alfreds Semeiks; Valdis
M. Tums; 50,- Daumants Hāznars; Austrā un Ivars
Kēlers; Lelde un Guntis Ore; 30,- Ilmārs Riekstiņš;

Amanda un Alekss VILDE – USD 200,- Vija
Mežnora;

Hugo ZĒBERGS – USD 100,- Ligita un Eriks
Krumkalns.

Sirsniīgi pateicamies Grand Rapidus 14. jūnija Piemiņas sarīkojuma dalībniekiem par dāsnajiem
ziedojumiem, kopsummā USD 5080,- (sarakstā ziedotāji minēti pēc summām un alfabēta).

Ziedojumi DAŽĀDIEM MĒRĶIEM no 2009. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 30. jūnijam

ar * atzīmēti ziedojumi Nākotnes Namam

AUD 51 000,- Elza Pētersone, TESTAMENTA novēlējums*; **1000,-** DV Vanadžu Melburnas kopa; **600,-** Akadēmiskā Vienība Auseklis*; Pinebergā dibinātās korporācijas (Sidnejā); **512,27** Ināra Graudiņa; **500,-** DV Brisbanes nodaļa; DV Pertas nodaļa; **350,-** Melburnas Latv. ev. lut. draudze, Latv. ev. lut. Sv. Krusta draudze; **200,-** Adelaides Daugavas Vanadzies*; Elfrīda Rimšāne; Elfrīda Rimšāne; Ausma Rozīte (**100,-***); Andris un Beatrise Švolmanis; **100,-** Melburnas 1. Latv. ev. lut. draudze; Anna un Andrejs Bičevskis (**50,-***); Ruta Ēķe; Lonija Graudiņa*; Artis un Aina Medenis; Liliāna Pelše (**50,-***); Brigita Voitkus*; **50,-** M. un A. Balodis; Līvija Graudiņa*; Karin Lēmane; **30,-** Andris Kariks*; **25,-** Davids Dārziņš*;

CAD 15 000,- Ēvalds M. un Herta Lejiņš (**12 000,-***); **500,-** Montreālas Dievturu pudurs; **400,-** Biruta Ādamsons; **300,-** Richards un Zane Grigors*; Argods un Rita Liepiņš*; **200,-** Laimonis Gerdens*; Dr. Jānis Lūsis; **150,-** Edgars Jirgens*; **100,-** Korporācija Talavija, Toronto; Bruno Zigfrīds un Ērika Elvīra Ādamsons; Verners Cinis; Gundega Dāvidsons*; Jānis Dindzāns; Vitauts un Ilze Kalniņš*; Aija Kārklīņa; Arvids un Rita Krastiņš; Jānis Langins; Vilis Spunde; Peter Strazdins; **70,-** Viktors Kupers; **60,-** Jūnija Langins (**30,-***); **50,-** Zigurds Augulis*; Vladislavs Bernāns; Vilma Bertulsons; Velga Feizaks; Lilita Kelle*; Ilmārs Kiršteins; Jānis un Gita Lukstiņš; Gunars Reinfelds; Gundars Roze; Aina Zibens; **30,-** Sarma Mitrevics; **25,-** Elvīra Bērziņš; Voldemārs Kankis; **20,-** Silvia Campbell;

EUR 16 877,- Žanis Rūdolfs Strautmanis, TESTAMENTA novēlējums; **5000,-** Roberts Rūsis; **100,-** Atis Homka; Valters Nollendorfs;

GBP 25,- E. M. Cameron;

LVL 427,- Korporācijas Gersicania Kanādas kopa*; **225,75** Dr. Maksims Strunskis; **200,-** Uldis Daiga; **140,-** Laima Urdze; **100,-** Cēsu Politiski represēto biedrība; DVF Stockportas nodaļa; Georgs un Anita Andrējevs; Emīls Eglītis*; **50,-** Rīgas Baltijas Rotari klubs; Uldis Grava*; Dailis Melnbārdis; Lilija Treimane; Ilze Treimanis; **25,-** Saldus Politiski represēto biedrība; **20,-** Andrejs Valdis un Dulcie Ozoliņš; Vaira Tempel; **17,87** Imants Balodis; **10,-** Selga un Eduards Silkalns;

SEK 300,- Biruta un Juris Reneslācis; **200,-** Benita Strunke;

USD 31 000,- Drs. Ilze un Richard Schwartz (**30 000,-***); **10 400,-** Velta un Jānis Lazda; **8000,-** anonīms ziedotājs; **5000,-** PBLA; Millija Lusins Howe*; **4000,-** Arturs Grava; **3500,-** Dr. Sigrīda Renigers (**2500,-***); **2000,-** Mācītāja Dr. M. K. Gulbja Piemiņas Fonds; Val Miska*; Aivars Slucis; **1500,-** Klīvlādes Latviešu biedrība; Ena un Artūrs Neparts (**500,-***); **1200,-** Vivita K. Leonard MD; Ilze Stalis; **1043,12** Valters Nollendorfs*; **1009,-** Latv. ev. lut. draudze Vašingtonā; **1000,-** Biruta Abuls; Evarists Bērziņš; Maruta un Leonids Ratermanis; Ruta Strautmanis; **690,-** Čikāgas Latviešu inženieru biedrība, slēdzot savu darbību; **600,-** Denveras Latv. ev. lut. draudze; **550,-** Daira Skriblis*; **500,-** DV apv. Bostonā; DV apvienība Ņujorkā; Vašingtonas Latv. ev. lut. draudzes Dāmu komiteja; Edward Anders; Elmers Freibergs*; Andrejs Grots; Dagmāra un Ilmārs Kalniņš; **470,-** Skenektedijas Latv. ev. lut. draudze; **300,-** Ņūbransvikas-Leikvudas Ev. lut. draudzes Dāmu komiteja; V. Bērzzariņš; Rasma Dinbergs; John Janavs*; Valda Kalniņš Levy; Tāivaldis Paegle; Vaira un George Paegle; **250,-** Linda un Martin Greever; Vaira Pelēķis; Janis Rozentals; **200,-** Vilmārs Kukainis*; Andris un Dagnija Lācis; Ārija un Andrejs Olte; Gunta un Ārijs Pakalns; Rūta un Juris Petričeks; Ann un Tāivaldis Šmits; Irina un Dailonis Stauvers; Edvīns un Zaiga Tums; Juris Upatnieks; **150,-** Dr. Aivars Celmiņš; **125,-** Oregonas Latv. ev. lut. draudze; Karen Greever; Pēteris A. Zariņš; **106,4** Des Moines un apkārtnes tautieši; **100,-** Indiānas Latv. Pensionāru biedrība; Ņujorkas Latv. ev. lut. draudzes Longailendas Dāmu komiteja; Māris Andersons; Ināra un Jānis Apinis; Ivars Avots; Astrida un Andris Bite; Aija C. Blitte; Edīte un Helmutis Braukis*; Gunta Douglas; Erita un Ilmārs Dzilna; Carl Feldmanis; George J. un Patricia Garnelis; Ausma un Visvaris Giga; Marta Grīnbergs; Astra un Ulvis Grīnvalds; Inta Hasenkamp Mačs; Inese un Edvīns Hincenbergs; Martin Isaks; Carol un Ivars Jozus; Gundars Ķeniņš King; Victor Kerlins; Margaret un Karlis Kirsis; Skaidrīte Klezberga; Ilze Koch; Ģirts un Christine Krūze; Indulis un Ruta Lācis; Dr. I. Lakstīgala DDS; Manfrēds Munters; Ausma Nonacs; Laimons Osis*; Zenta Pētersons*; Māra un Guntis Plēsums*; Minjona un Gatis Plūme; Gunars un Aija Potapous; Thea A Pratis; Ligija un Martins Roze; Irma un Dainis Rudzītis*; Inta Sams*; Laimdota Sausais; Biruta Schultz; Irene un John Sedgwick; Tālis un Māra Sēja; Jānis Skābardis; Ansis Vilciņš; Milda Vītola; Vladimirs Zāle; Maija Zīle*; **82,15** Ruta Radvany; **80,-** Saginavas Latviešu klubs; **75,-** Aija Horton; Ilona un Andrejs Ķīsis; Ara Pumpurs; **70,-** Andrejs Rozentals; Edvīns Upītis;

Ziedojumi DAŽĀDIEM MĒRĶIEM no 2009. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 30. jūnijam

64,21 Astrīda Jansone*; **60,-** Gaļina Kolbs; Pēteris Skulte; **50,-** DV apvienība Ročesterā; Aivars Aistars; Astrida Allred; Irēne un Voldemārs Avens; Pēteris Bormanis*; Gunārs Boršteins; Daira un Juris Cilnis; Diane Citron*; Maruta un Kārlis Dankers*; Dr. Joseph un Lilita Dilallo; Arturs Dinbergs; Egons Duņēns; Sigrid un Samuel Epstein; Ausma Erikson; Anda Foster; Uldis Grava; Elza Kozlovskis; Elvira un Juris Krasts; Bronislava un Kārlis Ķuzulis; Mirdza Lasmanis*; Jānis Liepnieks; Edward Mackus; Paul un Biruta Maldutis; Miervaldis K. Mierins; Guna Muižnieks; Juris Orle*; John Paleja; Omula Pencis*; Rasma Plāte; Dr. Emīlija Riekstniece*; Jānis Robiņš; Māris Roze; Aija un John Sedlak; Rita Sēja*; Pēteris Simsons; Inta un Guntis Šrāders; Guntis un Ilze Strīķis*; Juris Ukstiņš; Dzintris Vallis; Mārtiņš Aivars Vasmanis; Fred Wolf; Imants Zeidlickis; Valda Ziemelis; Kārlis un Biruta Zvejnieks; Rasma Zvirbulis*; **44,-** Margērs un Dzintra Caune*; Astrīda un Zigurds Rīders*; **41,-** Ingrid Stravinskis; **40,-** Jānis Peize; Elmārs Priedītis; Edvīns un Anneliese Upītis; **35,-** Māra un Juris Ubans; **30,-** Zenta Pommers*; Velga Rukuts; Elly Russell*; Fricis Sīpols*; **25,-** Olga Akerbergs; Andrejs un Dzintra Baidiņš; Jānis Bičevskis; Rita Gernatovskis*; Aldis Lapiņš; Asja Liders; Aira Lielzuika*; Ārijs Liepiņš*; Nora Mičule*; Arvīds un Ārija Timermanis; Leo Vedners; Dzintra Zariņš; Maija Zemmels Cepure*; Ausma un Harijs Zikmanis; **22,-** Ēriks Krūmiņš*; Gundega Michele*; Ilze Smidchens*; **21,5** Rita Drone*; Ināra un Ēriks Krūmiņš*; Māra Vārpa*; **21,07** Uģis Sprudžs*; **20,-** Peter Bruvelis; Meta Grants; Uve Hodgins; Richards Kalunds; Susan un Aldis Lapiņš; Arnolds Martins; L. un V. Špacs; **15,-** Elga un Aivars Smildziņš; **10,-** Modrīte Biters; Ojārs un Barbara Brūveris; Paul un Marianne Kupšis; Stella Kuškevics; Mirdza Ūdris; Anna un Vitalis Varpsalietis; Leo Zariņš; **5,-** Ojārs Brūveris; Vilis Majeskis*; Guntis Puriņš; **0.16,-** Juris Ozols.

Ar ziedojumu GODINĀTI no 2009. gada 1. jūlija līdz 2009. gada 31. decembrim

ar * atzīmēti ziedojumi Nākotnes Namam

18. novembra kolekte – AUD 520,- Andris un Dace Dārziņš*;

18. novembra kolekte – USD 217,- Apv. latv. ev. lut. baznīca Linkolnā;

Alma ĀBELE, sveicot 100 gadu jubilejā – USD 30,- Rita Sēja;

Ilga BREIKŠS, godinot 85. dzimšanas dienā – CAD 150,- Inara Soutar; 100,- Gunārs un Regīna Auniņš; 85,- Biruta Platups; 75,- Skaidrīte Tērauds; 70,- anonīms ziedotājs; Alfrēds Grīnbergs; 60,- Arnolds Smiltnieks; 50,- Elga Dāboliņš; Gaida Ieviņa; Daina Ives; Modris un Ināra Jurenovskis; Rasma Kubis; Maija Ķuze; Edmunds Pulciņš; Rūta Tuklers; 25,- Zigrīda Birnis; Ilmārs Dālbergs; Mirdza Rutulis; USD 25,- Hilda Kitners;

Teodors BRIEDIS, godinot 85. dzimšanas dienā – CAD 100,- Jānis Ezergailis;

Elmārs ĢĒRMANIS, 99. dzimšanas dienā Ināras un Valža dāvana – AUD 99,- Elmārs Ģērmanis*;

Pēteris un Marta ĶUZE, godinot – CAD 250,- Catherine Carroll*; 200,- Jānis un Irene Ezergailis; 100,- Auseklis un Heidi Ezergailis; 85,- Uldis Amoliņš; 60,- Jānis Beitāns; 50,- Ingrīda Fogle-Vīksna; 40,- Zinta Amoliņš;

Alberts RAIDONIS, godinot 95. dzimšanas dienā, Aina RODRIGUEZ MATA, godinot dzimšanas dienā – USD 200,- Ida N. Rautenšilds;

Ance ROKPELNE, Ziemassvētku dāvana – LVL 10,- Kārlis Rokpelnis;

Carl RUBIS, godinot 60. dzimšanas dienā – AUD 300,- kopziedojums (Juris Rubis, Oskars Miķelis Rubis, Ruta Eke, Linda Long, Guntis un Biruta Ancans);

Silvija RŪTENBERGA, sveicot jubilejā – USD 100,- Dzintra un Vilmārs Kukainis*;

Normunds UPĪTIS, sveicot 75. dzimšanas dienā – USD 50,- Gunta un Tālivaldis Cepurītis; Mirdza un Artūrs Gaiķis; Velta un Jānis Lazda; Andis un Hasiba, Maija Nīkurs; Rasma un Jānis Priede;

Leonīds ZARIŅŠ, dzimšanas dienas atcerei – LVL 50,- Olga Medne;

Studenšu korporācija IMERIA, atzīmējot 85 gadu jubileju un veltot „Pretestības un

disidentu” tēmas piecu ekspozīcijas stendu iekārtošanai – LVL 5010,- Studenšu korporācija IMERIA*.

Lūdzam apkārtraksta saņēmējus informēt mūs gadījumos, kad ir mainītas pasta adreses. Vienlaikus lūdzam visiem, kuriem ir zināms par mūsu ziedotāju adresu maiņu, par to paziņot Okupācijas muzejam. Tas nepieciešams, lai arī turpmāk mūsu apkārtraksti nonāktu pie adresātiem.

GRĀMATU GALDS

Grāmatas autors	Nosaukums	Cena ar piesūtīšanu LVL
Gadagrāmata 2002	Varas patvaļa, 448 lpp.	9,50
Gadagrāmata 2003	Pakta zona, 332 lpp.	9,50
Gadagrāmata 2004	Cīņa par Baltiju, 340 lpp.	11,50
Gadagrāmata 2005	Atbrīvotāji kā iekarotāji, 323 lpp.	12,50
Gadagrāmata 2006	Karš pēc kara. 1944 – 1956, 337 lpp.	14,50
Gadagrāmata 2007	Latviešu akcija PSRS. 1937 – 1938, 288 lpp.	15,50
<i>Visās gadagrāmatās ir rakstu kopsavilkumi angļu valodā</i>		
Latvijas Okupācijas muzejs	Latvija zem Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varas 1940 – 1991, latviešu un angļu valodā, 216 lpp.	20,00
Latvijas Okupācijas muzejs	La Lettonie sous la domination de l'Union Soviétique et de l'Allemagne National-Socialiste 1940 – 1991, franču val., 236 lpp.	26,00
A. E. Feldmanis	Maslenku tragēdija – Latvijas tragēdija, kopsavilkums, angļu val., 355 lpp.	11,00
S. Kalniete	With Dance Shoes in Siberian Snows, 367 lpp.	21,50
S. Kalniete	Mit Ballschuhen in Sibirischen Schnee, 352 lpp.	22,50
Latviešu leģionāri	Fotoalbums. DV izdevums, 432 lpp.	42,50
Die drei Okkupationen Lettlands 1940 – 1991 (brošūra, 5 eksemplāri), 48 lpp.		22,50
The three Occupations of Latvia 1940 – 1991 (brošūra, 5 eksemplāri), 48 lpp.		22,50
Latvijas Vēsturnieku komisija	The Hidden and Forbidden History of Latvia under Soviet and Nazi Occupations. Rakstu izlase, 383 lpp.	19,50
Vjatlajā mirušo Latvijas pilsoņu saraksts, 1938 – 1956 (sast. H. Strods), 519 lpp.		13,50
Via dolorosa. 5. daļa	Staļinisma upuru liecības (sast. A. Līce), 504 lpp.	16,00
Via dolorosa. 6. daļa	Staļinisma upuru liecības (sast. A. Līce), 591 lpp.	22,00
Sibīrijas bērni. 1. daļa (A-K)	(Mums bija tas jāizstāsta) 1941. gadā no Latvijas uz Sibīriju aizvesto 670 bērnu atmiņas savākusī Dzintra Geka, 1163 lpp.	57,00
Sibīrijas bērni. 2. daļa (L-Ž)	1407 lpp.	65,00
Aizvestie. 1941. g.	Latvijas Valsts arhīva izdevums 811 lpp.	38,00
Aizvestie. 1949. g. 1. daļa	Latvijas Valsts arhīva izdevums 814 lpp.	38,00
Aizvestie. 1949. g. 2. daļa	Latvijas Valsts arhīva izdevums 870 lpp.	38,00
J. Rislakki	The Case for Latvia, 295 lpp.	14,50
J. Rislakki	Maldināšana. Latvijas gadījums. 285 lpp.	12,50
J. Jankovičs	Skorpiona slazdā. 371 lpp.	12,00
I. Šalts	A Stolen Childhood, 283 lpp.	10,50
A. Līce, M. Bišofs	Sveša vara, 78 lpp.	12,50
I. Knaģis	There was such a time. 443 lpp.	11,00

Edīte Uztica
OM grāmatu galda vadītāja
eu@omf.lv

IN THIS ISSUE

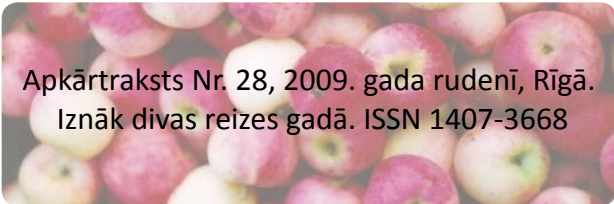
Godātie Okupācijas muzeja apkārtraksta saņēmēji! Muzejs lūdz atsaukties visus, kas būtu ieinteresēti turpmāk saņemt regulāras muzeja ziņas un arī apkārtrakstus savā e-pastā. Tā būtu iespēja muzejam uzturēt ciešāku saisti ar saviem atbalstītājiem un Jums iespēja biežāk un regulārāk saņemt informāciju par muzeja aktualitātēm.

Lai šādu ieceri realizētu, muzejs lūdz interesentus sūtīt savus e-pastus uz info@omf.lv.

Muzejs būs pateicīgs par jūsu ziedojumu, jo no tā ir atkarīga muzeja nākotne.

Ziedojumus muzejam un grāmatu pasūtīnājumu var nodot, sūtīt un pieteikt:

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejā, Strēlnieku laukumā 1, Rīgā, LV-1050, SEB banka, kods UNLALV2X, kontaNr. LV67 UNLA 0002 4007 0051 7. Muzejā var ziedot ar kredītkarti. Pa pastu var pieteikt ziedojumu, uzrādot vārdu, adresi, tālruņa numuru, kartes nosaukumu, numuru un derīguma beigu termiņu. **ASV:** čeki rakstāmi **OMFA**, c/o Daina Albertiņa, 1053 Alder Lane, Naperville, IL 60540, USA. Ziedojumi atskaitāmi, aprēķinot ienākumu nodokļus. **Kanādā:** čeki rakstāmi LRDF ("Latvia Relief and Development Fund") ar piezīmi: ziedojums Okupācijas muzejam, c/o Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave., Nepean, ON K2H 5J2, Canada. Ziedojumi atskaitāmi no Kanādas federālajiem ienākumu nodokļiem. **Austrālijā:** Ināra Graudiņa, 141 Darley Rd., Randwick, NSW 2031, Australia. **Lielbritānijā:** Andrejs Ozoliņš, 5 Leys Close, Oadby, Leicester LE24HJ, England, vai uz "The Latvian National Council of Great Britain" vārda 72 Queensborough Terrace, London W2 3SH, England.

Apkārtraksts Nr. 28, 2009. gada rudenī, Rīgā.
Iznāk divas reizes gadā. ISSN 1407-3668

Redaktors Jānis Erno, korektore Dzintra Auziņa, maketētājs A. Justs.
Jaunieguvumus apkopoja Okupācijas muzeja krājuma vadītāja Taiga Kokneviča
Latvijas Okupācijas muzejs (OM), Strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050
Tālruni: birojs - 67212715, Fakss: 67229255,
e-pasts: omf@latnet.lv, mājaslapa: www.omf.lv
Izglītības programma - 67211030, www.omip.lv